

Hoewel het dus waarschijnlijk niet zo zal zijn dat de opeenhoping van abnormaliteiten alleen aan een geringe concurrentie toe te schrijven is, zou het toch de moeite waard zijn om in dit opzicht nog meer waarnemingen te doen en dan vooral op plaatsen waar *Parnassia* zich pas gevestigd heeft en zich snel uitbreidt. Daarvoor is af en toe nog wel eens gelegenheid in ons land, al valt niet precies vooruit te zeggen waar en wanneer. *Parnassia* heeft meer verlies van groeiplaatsen aan de mens te wijten (cultuurmaatregelen) dan zij winst in dit opzicht aan hem te danken

heeft. Doch vergravingen van grond in een gebied, waar een bron van *Parnassiazaden* in de buurt is, kan na enkele jaren, als de grond niet helemaal schoon meer is, doch enige vegetatie begint te vertonen, een bijna explosieve ontwikkeling van *Parnassia* te zien geven. In 1951 beschreef De Boer in „Natura” zo'n geval, dat zich voordeed aan de kant van een toen kort geleden gegraven sloot in de Noordoostpolder. Misschien bieden ook de volgende polders of sommige ruilverkavelingsgebieden nog wel eens een kans voor zulke waarnemingen aan *Parnassia*.

Grootoorvleermuizen in nestkasten

CHR. VAN ORDEN.

(Staatsbosbeheer, afd. Natuurbescherming)

Gedurende nestkastcontroles, die in Apeldoorn in de jaren 1957, 1958 en 1959 in Berg en Bos zijn gehouden, werden door ons meermalen Grootoorvleermuizen, *Plecotus auritus* (L.), in de nestkasten aangetroffen.

In de meeste gevallen hingen deze vleermuizen aan het richeltje dat gevormd werd door de bovenkant van de nestkast en het deksel. Slechts één maal hebben we gezien dat een Grootoorvleermuis aan de ruwe binnenwand van een nestkast hing.

De nestkasten, die in dit terrein hangen, zijn niet van een speciaal model, het zijn gewone houten kasten met vlieggaten wisselend van 28 tot 48 mm. De meeste vleermuizen werden aangetroffen in nestkasten waarvan de grootte van het vlieggat varieerde van 30—35 mm; nooit hebben we Grootoorvleermuizen aangetroffen in een kast met een vlieggat dat groter was dan 35 mm.

We kregen de stellige indruk, dat Groot-

oorvleermuizen op rust gesteld zijn. Hingen er in een nestkast tijdens de controle bv. 6 vleermuizen, dan waren deze bij de volgende controle (die wekelijks geschiedde) òf verdwenen òf er waren nog slechts enkele exemplaren aanwezig. Een gunstige uitzondering maakte kast 37 (zie hieronder).

De reactie op het openmaken van de nestkast verschilde sterk. De in groepjes hangende vleermuizen bleven vaak in de gewone houding hangen en alleen aan de min of meer bewegende oren was te zien dat er leven in zat. Anderen daarentegen gingen verhangen, terwijl enkele malen een exemplaar meteen door het vlieggat kroop en wegvloog. Mogelijk houdt de reactie ook verband met het weertype; de enkele malen, dat de dieren meteen wegvlogen, was het nl. warm en zonnig weer. Voorkeur voor een bepaald nestkastje bleek duidelijk: ze zaten altijd in die kasten, waarbij het in- en uitvliegen niet gehinderd

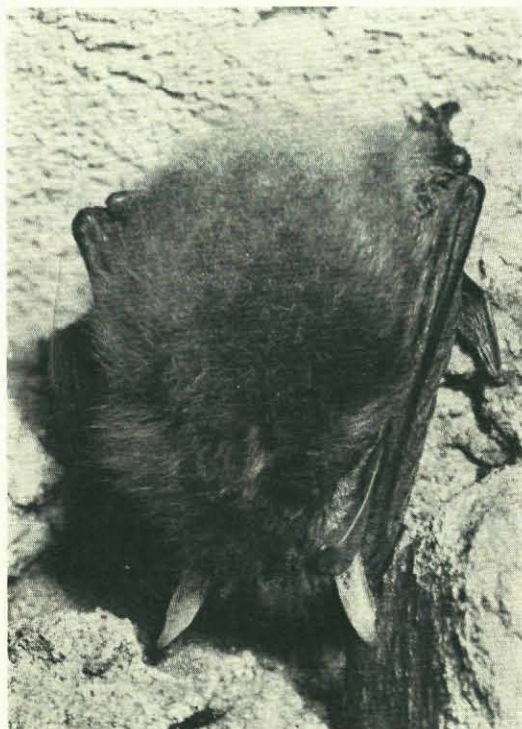

Fig. 1. Slapende Grootoor. Foto Dr. P. J. van Nieuwenhoven.

werd door bomen, struiken of takken. Reeds bij de eerste door ons gehouden controle, in het begin van april, waren al Grootoorvleermuizen aanwezig en, getuige de hoeveelheid mest die in de nestkasten lag, reeds vrij lang. Hieruit zou men kunnen concluderen, dat deze exemplaren in de betreffende kasten overwinterd hadden. Dit is echter stellig *niet* het geval, omdat we ook in de naherfst en in de winter tot \pm half februari de kasten controleren op de aanwezigheid van slapende mezen, spechten en Boomklevers en er dan nooit vleermuizen in aantreffen.

Dat Grootoorvleermuizen in Berg en Bos nogal graag in de nestkasten slapen, kan wellicht ook hieraan liggen, dat de kasten nogal hoog, en daardoor, in verband met publiek, rustig hangen, nl. 2,50—3,50 m boven de grond. Een direct verband tussen hoogte en voorkeur hebben we echter niet kunnen constateren. In Ugcchelen, waar de nestkasten lager hingen troffen wij daarin in het voorjaar van 1956 eveneens Grootoorvleermuizen aan. De data van deze vondsten zijn echter helaas niet meer bekend. Hieronder volgt een overzicht van de data van aangetroffen Grootoorvleermuizen in Berg en Bos, voor zover nog bekend.

Datum	Aantal	Kast no.	Grootte vliegagt
<i>1957</i>			
4 april	1 dood ex.	57	32 mm
\pm 15 april	1 dood ex.	24	30 mm
4 mei	4 ex.	37	32 mm
11 mei	2 ex.	37	32 mm
18 mei	\pm 12 ex.	37	32 mm
25 mei	1 ex.	37	32 mm
1 juni	8 ex.	37	32 mm
15 juni	15 ex.	4	32 mm
<i>1958</i>			
8 mei	8 ex.	43	33 mm
13 mei	1 ex.	43	33 mm
17 mei	1 ex.	43	33 mm
20 mei	1 ex.	43	33 mm
22 mei	1 ex.	43	33 mm
<i>1959</i>			
21 april	1 ex.	37	32 mm
18 mei	1 ex.	43	33 mm

